

Research Paper

Scientific Mapping of Papers in the Field of Psychology Indexed in the Scopus Database

*Azardokht Giti¹ , Davod Jafari² , Mohsen Bahrami²

1. MSc Student in Psychology, Department of Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Malayer Branch, Islamic Azad University, Malayer, Iran.
2. Associate Professor, Department of Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Malayer Branch, Islamic Azad University, Malayer, Iran.

Citation Giti A, Jafari D, Bahrami M. [Scientific Mapping of Papers in the Field of Psychology Indexed in the Scopus Database (Persian)]. *Journal of Modern Medical Information*. 2024; 9(4):340-351. <https://doi.org/10.32598/JMIS.9.4.4>

<https://doi.org/10.32598/JMIS.9.4.4>

Article Info:

Received: 03 Jun 2023

Accepted: 04 Jul 2023

Available Online: 01 Jan 2024

Key words:

Psychology, Scopus, Scientometrics

ABSTRACT

Objective The science of psychology, by examining behaviors and evaluating internal states, seeks the best method to provide appropriate life patterns. The analysis of scientific publications in psychology can show the scientific performance of scholars in this field. Therefore, this study aims to analyze and evaluate the scientific publications in psychology in the world and Iran.

Methods This scientometrics study with bibliometric and visualization methods was conducted in the Scopus database on papers in psychology published until the end of 2022, searched using keywords based on the MesH terms. Then, the relevant papers were extracted in a CSV file, and were analyzed using citation analysis techniques in Excel and VOSviewer software.

Results A total of 26,194 documents in psychology were found to be indexed by the Scopus database. The average citation per paper was 2.40, and the average h-index of the retrieved papers was 12. Most of the papers were original articles in English, and most of the articles were published by international scholars in the American Psychologist magazine (n=204). National Institute of Mental Health was the most productive organization (n=1186), and Deleon PH and Kaslow NJ were the most prolific authors with 29 papers. The most co-authorships were with the scholars from the United States. Psychology was the subject with the largest number of published papers.

Conclusion At the international level, the number of published papers in psychology indexed in Scopus databases has an increasing trend. The results of this study can be useful for scholars and experts in the field of psychology.

* Corresponding Author:

Azardokht Giti

Address: Department of Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Malayer Branch, Islamic Azad University, Malayer, Iran.

Tel: +98 (918) 3128527

E-mail: azardokhtgiti@gmail.com

Extended Abstract

Introduction

The science of psychology, by examining behavior and evaluating internal states, seeks the best method to provide appropriate patterns of life. Using this science, psychologists and psychiatrists treat people's psychological disorders and take steps towards understanding the human psyche. Gaining a deep understanding of psychology helps people gain insight into their own actions and behaviors and better understand other people. Today, the research power and scientific capacity of each country is considered as a suitable criterion for evaluating the progress and the development of the country. In this regard, by measuring the scientific production, it is possible to present a picture of the scientific activities of a country [2]. One of the criteria for measuring the scientific production of each country is the number of published articles indexed in the authoritative databases [3]. Therefore, this study aims to examine the scientific publications of scholars in the field of psychology and identify the most important research and academic centers and the most important scholars.

Methods

This is a scientometrics study using the bibliometric and visualization methods that was conducted on all papers in psychology published until the end of 2022 and indexed in the Scopus database. In this regard, a search was conducted in the Scopus database using MesH terms. The search strategy was as follows: TITLE-ABS-KEY (psychology) AND TITLE-ABS-KEY (psychology). All information was extracted in CSV file in Excel and related maps and tables were prepared using VOSviewer software. Data analysis was done using Citation analysis, Co-authorship analysis, Co-occurrence analysis and Co-citation analysis.

Results

A total of 26,194 papers has been published and indexed in Scopus related to the subject of psychology. The average citation per paper was 2.40 and the average h-index of the retrieved papers was 12. According to the obtained information, it can be seen that the number of papers in this field has a growing trend, and top scholars and institutions in the world are evaluating the psychological issues. According to the obtained information, it can be seen that the information related to this issue has a growing trend. Information is spreading internation-

ally in the world and top researchers and institutions in the world are investigating, researching and evaluating this issue. Most of the papers were original articles published in English, and most of the articles were published by international scholars in the *American Psychologist* journal (n=204). The *National Institute of Mental Health* (NIMH) was the most productive organization (n=1186) and Deleon and Kaslow were the most prolific authors with 29 papers. The most co-authorships were with scholars from the United States. The subject of psychology had the largest number of published papers.

Conclusion

The results of the study showed that at the international level, the number of published papers and citations of articles related to psychology is growing. The results of this study can be useful for scholars and experts in the field of psychology. In this study, altmetrics indicators were not investigated, which is one of the limitations of this study. Further related studies are recommended by measuring the altmetrics indicators of top authors or the articles.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

This study was approved by the *Islamic Azad University, Malayer Branch* (Code: 21480).

Funding

This study was supported by the *Islamic Azad University, Malayer Branch*.

Authors' contributions

Data gathering: Azardokht Giti and Davod Jafari; Data analysis: Davod Jafari; Article preparation: Davod Jafari Mohsen Bahrami.

Conflicts of interest

The authors declared no conflict of interest.

Acknowledgements

Thanks to Marzieh Golchin for her cooperation in extracting information from the Scopus database.

This Page Intentionally Left Blank

مقاله پژوهشی

ترسیم نقشه علمی مقالات چاپ شده در حوزه روان‌شناسی در جهان و ایران در پایگاه اسکوپوس

*آذردخت گیتی^۱، داود جعفری^۲، محسن بهرامی^۲

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی، گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، واحد ملایر، دانشگاه آزاد اسلامی، ملایر، ایران.
۲. دانشیار، گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، واحد ملایر، دانشگاه آزاد اسلامی، ملایر، ایران.

Citation Giti A, Jafari D, Bahrami M. [Scientific Mapping of Papers in the Field of Psychology Indexed in the Scopus database (Persian)]. *Journal of Modern Medical Information*. 2024; 9(4):340-351. <https://doi.org/10.32598/JMIS.9.4.4>

<https://doi.org/10.32598/JMIS.9.4.4>

چکیده

اطلاعات مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۳ خرداد ۱۴۰۲

تاریخ پذیرش: ۱۳ تیر ۱۴۰۲

تاریخ انتشار: ۱۱ دی ۱۴۰۲

هدف علم روان‌شناسی با بررسی رفتار و ارزیابی حالت‌های درونی، به دنبال بهترین روش و ارائه الگوهای مناسب زندگی است. تحلیل انتشارات علمی این حوزه می‌تواند عملکرد علمی جهان را در این حوزه مهم نشان دهد. هدف این مطالعه تحلیل و ارزیابی وضعیت انتشارات این حوزه موضوعی در ابعاد گوناگون در جهان و ایران است.

روش‌ها در این مطالعه با روش علم‌سنجی و با استفاده از کتاب‌سنجی و مصورسازی از پایگاه اطلاعاتی اسکوپوس استفاده شد. تا پایان سال ۲۰۲۲ کلیدواژه‌های مرتبط با روان‌شناسی را از می‌ش (سرعنوان‌های موضوعی پزشکی) انتخاب کردیم. سپس با جست‌وجو در پایگاه اطلاعاتی، انتشارات علمی جهانی مرتبط را در فرمت CSV استخراج کرده و با استفاده از تکنیک‌های تحلیل استنادی و به کمک نرم‌افزارهای اکسل و VOSviewer به تجزیه و تحلیل و مصورسازی داده‌ها انجام شد.

یافته‌ها در مجموع ۲۶۱۹۴ مدرک توسط پژوهشگران جهان درباره موضوع روان‌شناسی در این پایگاه نمایه شده بود. میانگین استناد به ازای هر مدرک ۲/۴۰ و میانگین h-index انتشارات بازبایی شده ۱۲ بود. بیشتر مدارک منتشر شده مقالات اصیل و به زبان انگلیسی بودند و بیشترین مقالات پژوهشگران جهانی در مجله روانشناس آمریکایی (۲۰۴) منتشر شده بودند. مؤسسه ملی بهداشت روان (۱۱۸۶) پرتولیدترین سازمان و گاسلو ان جی و دیلون پی ایچ با ۲۹ مدرک منتشر شده، پرکارترین نویسنده هستند. بیشترین همکاری با پژوهشگران ایالات متحده آمریکا بود. موضوع علوم روان‌شناسی، بیشترین تعداد مدارک منتشر شده را دارا بود.

نتیجه‌گیری نتایج مطالعه نشان داد در سطح بین‌المللی روند انتشار و استناد مدارک و مقالات مرتبط با روان‌شناسی روبه‌رشد است و این مطالعه مانند راهنمایی برای پژوهشگران در این حوزه است.

کلیدواژه‌ها:

روان‌شناسی، پایگاه داده، پژوهش

* نویسنده مسئول:

آذردخت گیتی

نشانی: ملایر، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ملایر، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، گروه روانشناسی.

تلفن: ۳۱۲۸۵۲۷ (۹۱۸) +۹۸

azardokhtgiti@gmail.com: ایمان‌یار

مقدمه

جنبه‌های کمی علوم و تحقیقات علمی سروکار دارد. این ارزشیابی کمی از عوامل مهم توسعه و پیشرفت علوم محسوب می‌شود و می‌تواند بیشترین بهره‌وری را از منابع مالی و انسانی به دنبال داشته باشد [۷].

از طریق انجام مطالعات علم‌سنجی می‌توان تعداد تولیدات علمی، کیفیت و اثرگذاری این تولیدات و همچنین جایگاه ملی و بین‌المللی یک نشریه در مقایسه با سایر نشریه‌های هم‌رشته را بررسی کرد. علاوه بر آن، با انجام مطالعات استنادی درباره مجله‌ها می‌توان از میزان استناد به مقاله‌های مجله در سایر برون‌دادهای پژوهشی آگاه شد و مقاله‌های پراستناد را مشخص کرد. یافته‌های این گونه مطالعات، تصویر جامعی از افراد، مؤسسه‌ها، کشورها و موضوعات مطرح‌شده در نشریه را فراهم کرده و می‌تواند برای برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری‌های آینده مورد استفاده دست‌اندرکاران قرار گیرد. امروزه، هزاران مجله علمی در حوزه‌های مختلف در جهان منتشر می‌شوند که بررسی و ارزیابی عملکرد آن‌ها نیازمند به تحلیل و بررسی‌های دقیق و کارشناسانه است [۸].

مجلات علمی یکی از ابزارهای بسیار مهم برای انتشار یافته‌ها در حوزه سلامت نیروی کار محسوب می‌شوند، چرا که انتشار مقالات در مجله‌های تخصصی به دلایل متفاوتی مانند تازگی، کوتاه بودن مطلب، سرعت انتقال زیاد، چاپ و توزیع سریع‌تر و معرفی آخرین پژوهش‌ها به‌طور معمول برای محققان از جذابیت بیشتری برخوردار هستند [۹].

از سویی دیگر، برخی پژوهش‌ها نشان داده‌اند که مجلات بیش از سایر انواع منابع استفاده شده است [۱۰] و میزان تولیدات به همراه کیفیت مجلات و نیز میزان استفاده افراد جامعه از این منابع، یکی از شاخص‌های رشد علمی در هر جامعه محسوب می‌شود [۱۱]. این تحقیق با هدف بررسی انتشارات علمی پژوهشگران جهانی در حوزه روان‌شناسی و شناسایی مهم‌ترین مراکز پژوهشی و دانشگاهی و همچنین مهم‌ترین پژوهشگران برای برآورد چشم‌اندازی از رقابت علمی و همکاری‌های ملی و بین‌المللی در بستر پیشرفت‌های نوین انجام شد.

پیشینه

تَرَن و همکاران [۱۰] در پژوهش خود با عنوان «مطالعه همه‌گیری بیماری کووید-۱۹: آنالیز متون جهانی با استفاده از روش‌های کتاب‌سنجی» به بررسی ۵۷۸۰ رکورد کتاب‌شناختی انگلیسی زبان در حوزه کووید-۱۹ و SARS-CoV2 که از دسامبر ۲۰۱۹ تا ۲۳ آوریل ۲۰۲۰ در ۳ پایگاه جهانی اسکوپوس^۲، مدلاین^۳ و وب‌آوساینس^۴ منتشر شده بود، پرداختند. نتایج یافته‌های آن‌ها

روان‌شناسی علمی است که به مطالعه ذهن و رفتار انسان‌ها می‌پردازد و شامل تأثیرات زیست‌شناختی، فشارهای اجتماعی و عوامل محیطی بر نحوه و چگونگی تفکر، عملکرد و حس افراد می‌شود. با استفاده از این علم، روان‌شناسان و روان‌پزشکان به معالجه اختلالات روانی افراد می‌پردازند و در جهت شناخت روان انسان‌ها گام برمی‌دارند.

به دست آوردن درک عمیق از روان‌شناسی به افراد کمک می‌کند تا به بینش کاملی نسبت به اعمال و رفتار خود برسند و اطرافیان خود را بهتر درک کنند. مواردی چون زبان بدن، مهارت‌های ارتباطی و مهارت‌های مربوط به اعتماد به نفس در چارچوب علم روان‌شناسی قرار می‌گیرند [۱].

امروزه توان تحقیقاتی و ظرفیت علمی هر کشوری ملاک و معیار مناسب برای ارزیابی میزان پیشرفت، بالندگی و به دنبال آن توسعه کشور به شمار می‌آید؛ بنابراین با اندازه‌گیری تولیدات علمی، می‌توان تصویری از چگونگی فعالیت‌های علمی یک کشور ارائه کرد [۲]. یکی از ملاک‌های سنجش تولیدات علمی هر کشور، تعداد مقالات نمایه‌شده در پایگاه‌های معتبر جهان است [۳].

تولیدات علمی ایران در سال‌های اخیر افزایش داشته است. در سال ۱۳۶۸، ایران تنها ۲۶ مقاله در پایگاه مؤسسه اطلاعات علمی^۱ داشت، اما در سال‌های اخیر، این رقم افزایش چشمگیری داشته است. علم پزشکی ارتباط تنگاتنگی با سلامت افراد جامعه دارد و متخصصان این حوزه در راستای افزایش سطح توانمندی و عملکرد خود نیازمند بهره‌مندی بیشتر از منابع اطلاعاتی گوناگون هستند [۴]. آگاهی از وضعیت تولیدات علمی در یک حوزه خاص، به محققان علاقه‌مند کمک می‌کند تا با شکاف‌های علمی موجود در این حوزه آشنا شوند، افراد معتبر در این حوزه‌ها را شناسایی کرده و موضوع پژوهش‌های خود را با دیدگاه وسیع‌تری بررسی کنند [۵].

در هر حوزه علمی، فعالیت‌های پژوهشی بر اساس فعالیت‌های علمی پیشینیان بنا می‌شود و نیازمند آگاهی از فعالیت‌های مرتبط قبلی است، اما توجه به مطالعات قبلی و جایگاه آن‌ها، مطالعات مهم موجود در یک حوزه تحقیقاتی را شناسایی می‌کند. همچنین باعث توسعه ادبیات در آن حوزه خاص شده و در طول زمان می‌تواند در تعیین موضوع‌های محوری و شناسایی افراد کلیدی و ترسیم روند تغییرات موضوعی در یک زمینه مطالعاتی و پاسخ به این سؤال که چه موضوعاتی در گذشته و آینده مطرح بوده، مفید واقع شود [۶]. دستیابی به چنین اهدافی را می‌توان با استفاده از فنون علم‌سنجی محقق کرد [۴].

علم‌سنجی حوزه‌های میان‌رشته‌ای است که به دلیل گستردگی دامنه خود طیف وسیعی از موضوعات را بررسی کرده و با تمام

2. Scopus
3. Medline
4. Web of Science (WoS)

1. Institute for Scientific Information (ISI)

پژوهش‌های انجام‌شده در داخل کشور

حجت دهقانی بنادکی و همکاران [۱۲] در پژوهش خود با عنوان «پژوهش‌های علمی جهان در حوزه کرونا ویروس: یک تحلیل کتاب‌سنجی» به بررسی همه مدارک نمایه‌شده با موضوع کرونا ویروس در فاصله زمانی اول دسامبر ۲۰۱۹ تا اول آوریل ۲۰۲۰ در پایگاه اطلاعاتی اسکوپوس پرداختند. یافته‌های پژوهش آن‌ها نشان داد بین کل مدارک نمایه‌شده (۹۲۳ مدرک) با موضوع کووید-۱۹، کشور چین با انتشار ۳۴۸ مقاله در جایگاه نخست و به دنبال آن، ایالات متحده آمریکا در جایگاه دوم جهان قرار دارند.

همچنین بین مجلات چاپ‌کننده مقالات، مجله لنست و بی‌ام‌جی کلینیکال ریسرچ^{۱۱} بیشترین مقالات حوزه کووید را منتشر کرده‌اند. بین دانشگاه‌های جهان **دانشگاه هنگ‌کنگ** و **دانشگاه علوم و تحقیقات هوآنگ** در جایگاه نخست جهان قرار دارند. نتایج مطالعه آن‌ها نشان داد بیشتر مقالات بر جنبه‌های مختلف بیماری کرونا از قبیل بیماری‌زایی، اپیدمیولوژی، درمان، تشخیص، پیشگیری و عوارض آن تمرکز داشتند.

در پژوهشی که با عنوان «بررسی تولید علم پژوهشگران ایرانی در زمینه ایدز: بر اساس داده‌های پایگاه اطلاعاتی **وب‌آوساینس**» توسط امیرحسین مردای و همکاران [۲] انجام شد با استفاده از روش علم‌سنجی میزان انتشارات علمی تولیدشده توسط پژوهشگران ایرانی در زمینه ایدز در پایگاه **وب‌آوساینس** طی سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۰ بررسی شد. ۳۳۶ مدرکی که در تألیف آن‌ها حداقل یک نویسنده وابسته به سازمان‌های ایرانی مشارکت داشته‌اند، شناسایی شد. یافته‌های این پژوهش نشان داد روند تولیدات علمی پژوهشگران ایران از سیر صعودی با نرخ رشد سالیانه ۳۰ درصد برخوردار بوده است.

دانشگاه علوم پزشکی تهران یک‌پنجم از تولیدات علمی را در میان سازمان‌های داخلی به خود اختصاص داده بود. بیشترین تحقیقات انجام‌شده در ایران متعلق به زیرموضوع بیماری‌های عفونی بود. همچنین ۳۵ درصد مجلاتی که پژوهشگران ایرانی مقالات خود را در آن‌ها به چاپ رسانده‌اند، متعلق به ایالات متحده آمریکا بود.

پژوهشی که موسوی و همکاران [۱۳] با عنوان «یک دهه مطالعات پژوهشگران ایرانی در حوزه سرطان و مقایسه آن با کشورهای منطقه و جهان (۲۰۰۶-۲۰۱۵)» و به روش پیمایشی توصیفی و با استفاده از ابزارهای علم‌سنجی انجام دادند، نشان داد تولیدات علمی پژوهشگران ایرانی در حوزه سرطان طی سال‌های اخیر رشد نسبتاً قابل قبولی داشته، اما به لحاظ کیفی این مقالات در مجلات معتبر و باکیفیت بالا منتشر نشده‌اند. در این پژوهش مشخص شد که در طی سال‌های اخیر تولیدات علمی پژوهشگران

نشان داد میزان انتشارات کشورهای مختلف، تفاوت زیادی دارد، به‌طوری که کشورهای چین، ایالات متحده آمریکا و انگلستان در رتبه اول تا سوم جهان قرار دارند. در بخش نتیجه پژوهش به لزوم همکاری‌های مختلف پژوهشگران جهان در کشورهای با درآمد بالا، پایین و متوسط در تمام زمینه‌های پیشگیری و کنترل بیماری کووید-۱۹ اشاره شده است.

پاتیل [۹] در پژوهش خود با استفاده از روش علم‌سنجی به بررسی انتشارات علمی (۲۱۸۴ رکورد) حوزه کووید-۱۹ در پایگاه اطلاعاتی دیمنزس^۵ در فاصله زمانی اول ژانویه تا ۲۷ مارس ۲۰۲۰ پرداخت. یافته‌های مطالعه او نشان داد ۶۹ کشور جهان در انتشارات علمی کووید-۱۹ نقش داشته‌اند و در این بین کشورهای چین، ایالات متحده آمریکا و انگلستان در جایگاه اول تا سوم جهان قرار داشتند.

همچنین بین مجلات منتشرکننده مقالات، مجله *لنست*^۶ از نظر میزان استنادات دریافتی جایگاه اول را از آن خود کرده است. بین سازمان‌های پژوهشی هم **دانشگاه علوم و تحقیقات هوآنگ**^۷ و **دانشگاه هنگ‌کنگ**^۸ در صدر قرار داشتند. نتایج مطالعه آن‌ها نشان داد بالاترین بسامد واژگان مربوط به کلیدواژه‌های کرونا ویروس، همه‌گیری^۹ و داده^{۱۰} بود.

جی‌شی و همکاران [۱۱]، پژوهشی با عنوان روند تولیدات علمی در حوزه دردهای عصبی در جهان و چین انجام دادند، این پژوهش روند جهانی تولیدات علمی در حوزه دردهای عصبی و همچنین کمیت و کیفیت تولیدات علمی کشور چین را در مقایسه با سایر کشورهای توسعه‌یافته بررسی کرد. یافته‌های پژوهش آن‌ها نشان داد ایالات متحده آمریکا نیز کشور غالب و رهبر در این حوزه محسوب می‌شود، اگرچه چین نیز دستاوردهای بزرگی داشته است.

وانگ و همکاران [۱۲] در پژوهش خود با عنوان «تولیدات علمی در حوزه کمردرد در ۳ سطح جهانی: آنالیز علم‌سنجی» نشان دادند که طی دوره زمانی ۱۹۹۵ تا ۲۰۱۶ در **وب‌آوساینس** ۵۰۹۷۰ مقاله منتشر شده است که ایالات متحده آمریکا بیشترین تعداد مقالات (۳۳ درصد و ۱۶۸۱۸) را داشته است و بعد از این کشور، کشورهای انگلیس (۸/۹۹ درصد و ۴۵۸۲)، آلمان (۷/۶ درصد و ۳۸۷۱)، کانادا (۷/۰۹ درصد و ۳۶۱۳)، استرالیا (۶/۰۱ درصد و ۳۰۶۳) قرار داشتند. **دانشگاه هاروارد** (۱/۸ درصد و ۹۱۷) مؤسسه‌ای با بیشترین تولیدات علمی بود.

5. Dimensions
6. Lancet
7. Huazhong University of Science and Technology
8. University of Hong Kong
9. Epidemic
10. Data

11. BMJ Clinical Research Ed

سال ۱۸۹۴ حدود ۳ مدرک در مجله روان‌شناختی مروری^{۱۲} در این پایگاه منتشر شد. سپس چندین سال مدرکی در پایگاه منتشر نشد و آمار آن صفر است، اما از سال ۱۹۴۰ روندی روبه‌رشد و صعودی در پیش گرفته شده است. به گونه‌ای که از سال ۲۰۱۲ به بعد تعداد مدارک منتشره بالای ۱۰۰۰ مورد هستند. تعداد مدارک سال ۲۰۲۲ حدود ۱۲۶۶ مدرک است.

پراستنادترین مقاله Positive psychology. An introduction. مربوط به سال ۲۰۰۰ با ۷۸۶۹ استناد است که در مجله روان‌شناس آمریکایی^{۱۳} منتشر شده است.

مطابق جدول شماره ۱، مجلات بسیاری در زمینه انتشار مدارک مرتبط با موضوع پژوهش در پایگاه اسکوپوس فعال هستند. در جدول شماره ۱، ۱۵ مجله پراستناد ذکر شده است. در صدر همه مجلات، مجله روان‌شناس آمریکایی با انتشار ۱۱۸۴ مدرک از پژوهشگران ایران قرار دارد.

این نقشه با دارا بودن ۴۶۲۵ نویسنده، ۲۴۸ خوشه و ۱۲۳۰ لینک و قدرت اتصال دارد. در هر خوشه تعداد آیتم‌های متعدد قرار دارند.

نویسندگان مطرح و پرکار در این زمینه زیاد هستند، اما پرکارترین آن‌ها گاسلو ان جی و دیلون پ ایچ با ۲۹ مدرک در صدر قرار دارند.

مطابق جدول شماره ۲، دانشگاه‌ها، مؤسسات و سازمان‌های همکار و پراستناد در زمینه پژوهش شده ذکر شده‌اند که به دلیل بالا بودن تعداد آن‌ها، تنها به ۱۵ مورد اول اشاره می‌شود. در صدر سازمان‌ها، دانشگاه لندن با تعداد ۲۰۷ مدرک منتشر قرار دارد. در مراتب بعدی دانشگاه‌های فلوریدا و کلمبیا قرار دارند.

این نقشه ۱۱۹ آیتم، ۳۶ خوشه، ۳۹۵ لینک و در مجموع ۱۱۹۷ قدرت اتصال است. در هر خوشه تعداد آیتم‌های متفاوتی قرار دارند که در ارتباط با یکدیگر هستند و لینک‌های موجود در نقشه را می‌سازند. ایالات متحده آمریکا با رتبه یک تولید، در خوشه ۶ با ۱۴۷۷ مدرک، ۸۴ لینک و ۳۹۳ قدرت اتصال قوی در نقشه قابل تمیز است.

مطابق جدول شماره ۳، کشورهای که در زمینه انتشار مدارک پژوهشی با ایران همکار بوده‌اند، ذکر شده است. به دلیل تعداد زیاد کشورها به تعدادی از آن‌ها اشاره شده است. بیشترین تعداد همکاری بین کشورها را ایالات متحده آمریکا با ۱۱۲۱۹ مدرک در زمینه انتشارات پژوهش شده داشته است. در مراتب بعدی، بریتانیا (۳۵۰۶) و استرالیا (۱۳۴۲) قرار دارند. بیشترین مدارک منتشر شده مقاله (۱۸۹۳۰) و زبان غالب در مدارک منتشر شده انگلیسی است. موضوعات روان‌شناسی (۱۶۹۳۷)، پزشکی

ایرانی در حوزه سرطان از رشد سالیانه ۲۵ درصدی برخوردار بوده است و دانشگاه‌های علوم پزشکی تیب برتر از مهم‌ترین مراکز تولیدکننده مدارک علمی و پژوهشگران کشورهای صنعتی و توسعه‌یافته جهان از مهم‌ترین شرکای متخصصان ایرانی در تولید علم مشترک بوده‌اند.

در پیشینه‌ها و تحقیقات مشابه مشاهده شد که با استفاده از روش علم‌سنجی روند رشد مقالات، سازمان‌های همکار، نویسندگان برتر و غیره قابل دسترسی و رؤیت است و می‌تواند کمک بزرگی برای پژوهشگران برای دسترسی راحت‌تر به مطالب و یافته‌های علمی باشد.

مواد و روش‌ها

این مطالعه یک مطالعه علم‌سنجی است که با استفاده از روش کتاب‌سنجی و مصورسازی در محیط پایگاه اطلاعاتی اسکوپوس انجام شده است. جامعه پژوهش شامل همه مدارک منتشر شده در این حیطه موضوعی در پایگاه اسکوپوس تا پایان سال ۲۰۲۲ است. در این پژوهش، ابزار و روش جمع‌آوری داده‌ها، جست‌وجوی اینترنتی در پایگاه اطلاعاتی اسکوپوس است. کلید واژه منتخب بعد از استانداردسازی در پایگاه پاب‌مد و می‌ش جست‌وجو شد. اطلاعات استخراج شده و به نرم‌افزار وارد شد و مطابق با اهداف مورد پژوهش، جدول‌ها و تصویرها استخراج شد. استراتژی جست‌وجو در این پژوهش به صورت زیر است.

(TITLE-ABS-KEY (psychology) AND TITLE-ABS-KEY (psychologist)

همه اطلاعات در قالب CSV در فایل اکسل استخراج شد و با استفاده از نرم‌افزار نقشه‌کشی Vosviewer نقشه‌ها و جدول‌های مرتبط استخراج شد.

تجزیه و تحلیل داده‌ها از طریق تکنیک‌های (Citation analysis, Co-authorship analysis, Co-occurrence analysis, Co-citation Analysis) و استفاده از نرم‌افزارهای Microsoft Excel و Vosviewer انجام شد. در این پژوهش، کل جامعه پژوهش بررسی شد.

یافته‌ها

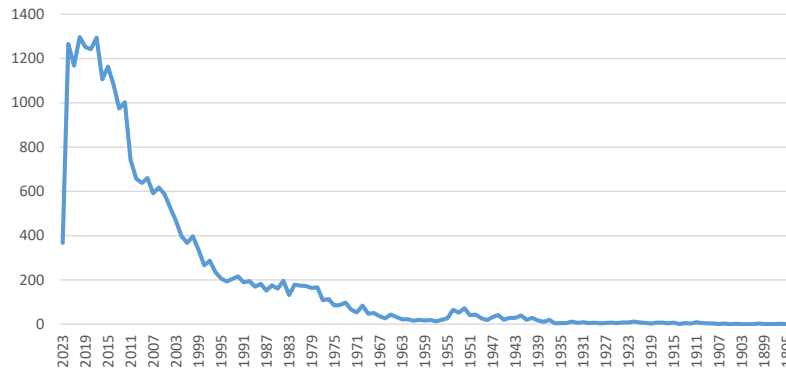
آگاهی از وضعیت تولیدات علمی در یک حوزه خاص، به محققان علاقه‌مند کمک می‌کند تا با شکاف‌های علمی موجود در این حوزه آشنا شوند، افراد معتبر در این حوزه را شناسایی کنند و موضوع پژوهش‌های خود را با دید وسیع‌تری بررسی کنند [۱۴].

جست‌وجو با استفاده از کلیدواژه‌های استاندارد انتخاب شده از می‌ش، جدول‌ها، تصویرها و اطلاعات زیر به دست آمد.

12. Psychological Review

13. American Psychologist

سال انتشار مدارک

تصویر ۱. تعداد مدارک منتشر شده در سال‌های مختلف انتشار

در dation among institutional children: iran
مجله روان‌شناسی ژنتیکی^{۱۴} با ۵۹ استناد منتشر شده است. تعداد
مدارک منتشر شده در طی سال‌های اخیر روندی افزایشی داشته
است (تصویر شماره ۱). پراستنادترین مقاله با عنوان:

Impact of COVID-19 pandemic on mental health
in the general population: A systematic review
مربوط به سال ۲۰۲۰ با ۲۴۶۶ استناد است.

14. Journal of Genetic Psychology

(۸۱۴۹)، جامعه‌شناسی و علوم انسانی (۸۰۰۵) بیشترین
موضوعات پرتکرار در این پژوهش هستند.

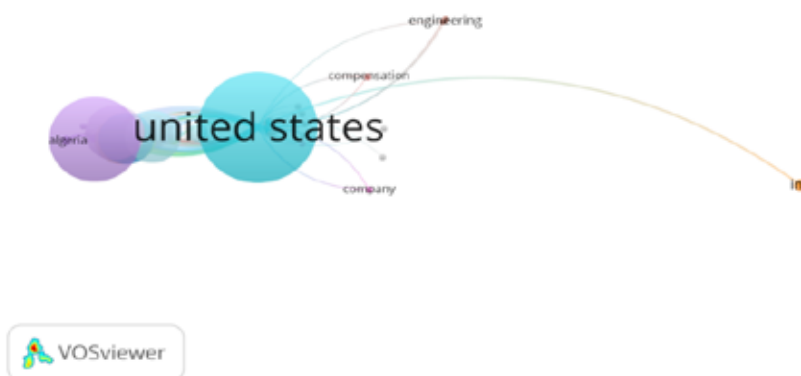
همچنین در ادامه جست‌وجوها به بررسی این پژوهش در ایران
نیز پرداختیم. حدود ۴۱۰۰ مدرک علمی در زمینه پژوهش از
ایران در این پایگاه منتشر شده است.

TITLE-ABS-KEY (psychology) OR TITLE-ABS-KEY
(psychologist) AND TITLE-ABS-KEY (iran))

اولین مقاله از ایران در سال ۱۹۶۰ با عنوان -case of retar-

جدول ۱. مجلات هسته و مهم در حوزه موضوعی روان‌شناسی

مجله	تعداد مدارک
American Psychologist	۱۱۸۴
Professional Psychology Research And Practice	۹۳۵
Counseling Psychologist	۳۰۳
Clinical Psychology Forum	۲۹۶
Journal Of Clinical Psychology	۲۷۵
Australian Psychologist	۲۳۲
Journal Of Clinical Psychology In Medical Settings	۲۱۶
Psychology In The Schools	۲۰۸
Educational Psychology In Practice	۲۰۲
School Psychology International	۱۷۸
Journal Of School Psychology	۱۷۳
Educational And Child Psychology	۱۵۲
History Of Psychology	۱۵۲
Psychological Bulletin	۱۴۷
Training And Education In Professional Psychology	۱۴۶

تصویر ۲. نقشه علمی کشورهای همکار در انتشار مدارک در حوزه موضوعی روان‌شناسی

و مجله پیشگیری از سرطان آسیا اقیانوسیه^{۱۶} (۱۰۴) مجلات هسته و اصلی در این زمینه هستند. **دانشگاه تهران** (۸۰۹) و **دانشگاه شهید بهشتی** (۳۸۲) برجسته‌ترین سازمان‌های فعال در این زمینه هستند. بعد از ایران، بیشترین همکاری در این زمینه با کشورهای ایالات متحده آمریکا، بریتانیا و استرالیا است (**تصویر شماره ۲**). بعد از زبان انگلیسی (۴۰۲۷) بیشترین تعداد (۵۸) مدرک به زبان فارسی منتشر شده است.

پراستنادترین نویسنده، منتظری با ۵۲ مدرک و ۹۹۰ استناد است. پرکارترین پژوهشگران در این زمینه میرغفوروند با ۷۲ مدرک و ۸۱۳ استناد، عبادی و پاک‌پور با ۵۳ مدرک هستند.

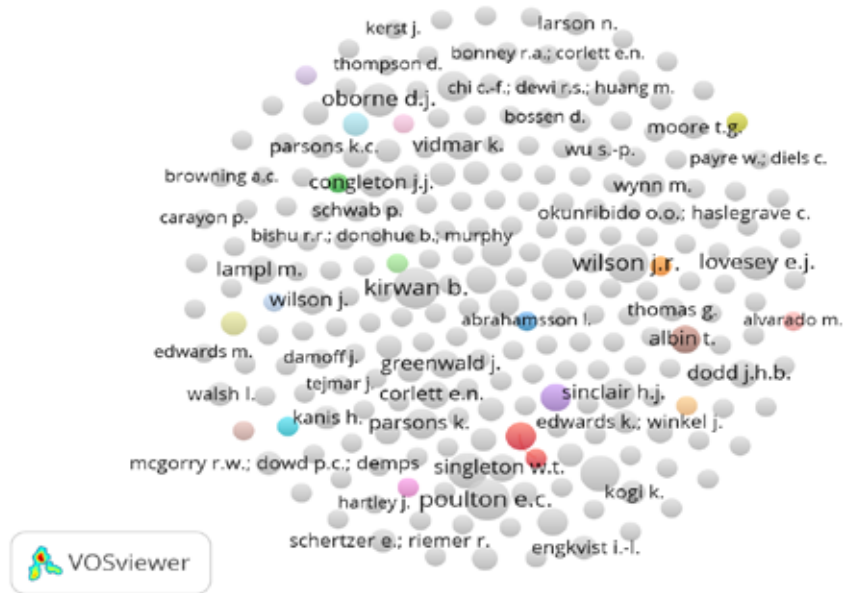
۳۸۱۰ مقالات مجلات به زبان انگلیسی، بیشترین حجم مدارک منتشر شده را به خود اختصاص داده که بیشتر در حوزه پزشکی و روان‌شناسی است. مجله جهانی علوم سلامت^{۱۵} (۱۱۸)

16. Asian Pacific Journal Of Cancer Prevention

15. Global Journal Of Health Science

جدول ۲. سازمان‌ها و دانشگاه‌های همکار و مطرح در حوزه موضوعی روان‌شناسی

سازمان	تعداد مدارک
University College London	۲۰۷
University of Florida	۱۷۴
Columbia University	۱۷۴
University of Michigan, Ann Arbor	۱۶۷
City University of New York	۱۶۵
American Psychological Association	۱۶۳
VA Medical Center	۱۶۳
University of Melbourne	۱۵۸
King's College London	۱۵۵
University of Minnesota Twin Cities	۱۵۰
University of Pennsylvania	۱۴۷
The University of Manchester	۱۴۳
The University of Queensland	۱۴۱
Harvard Medical School	۱۳۷
The University of Sydney	۱۳۷

تصویر ۳. نقشه هم‌نویسندگی نویسندگان در حوزه موضوعی روان‌شناسی

بحث

یکی از راه‌های سنجش کیفیت و تأثیر مقالات، استفاده از مجموعه‌ای از شاخص‌های کتاب‌سنجی، از جمله استناد و شاخص‌های استنادی به عنوان شاخص اصلی است [۱۴]. با این حال، استناد محدودیت‌هایی، از جمله زمان ماندگاری مقاله

در نقشه علمی پژوهشگران ایرانی (تصویر شماره ۳)، این نقشه ۹۷۸ آیت، ۳۱ خوشه و ۳۰۷۴۰۰ لینک دارد. در هر خوشه تعدادی زیادی آیت وجود دارد که از طریق لینک‌ها با یکدیگر در ارتباط هستند.

جدول ۳. کشورهای همکار و مطرح در حوزه موضوعی روان‌شناسی

کشور	تعداد مدارک
United States	۱۱۲۱۹
United Kingdom	۳۵۰۶
Australia	۱۳۴۲
Canada	۱۲۶۲
Germany	۸۰۱
France	۷۳۷
Brazil	۶۶۳
Italy	۶۳۶
Netherlands	۶۱۱
Spain	۴۹۹
South Africa	۳۸۱
Russian Federation	۳۶۵
Poland	۲۸۸

هوآژنگ و دانشگاه هنک کنگ در صدر قرار داشتند. پربسامدترین کلیدواژه در این پژوهش، روان‌شناسی است. همان‌طور که در پژوهش پاتیل [۹] و ترن [۱۰] بالاترین بسامد واژگان مربوط به کلیدواژه‌های کرونا و ویروس، همه‌گیری و داده بود. در این پژوهش با توجه به محدودیت دسترسی به پایگاه اسکوپوس، مدت زیادی صرف این کار شد.

نتیجه‌گیری

در این مطالعه، پراستنادترین مقالات، پرتولیدترین و پراستنادترین نویسندگان، مؤسسات و کشورها تعیین شدند. نقشه هم‌تألیفی محققان و کشورها و نیز نقشه هم‌رخدادی کلیدواژگان ترسیم شد. این مطالعه می‌تواند برای محققان و متخصصان در موضوعات داغ و جالب در حوزه روان‌شناسی و مشارکت در آن مفید و مؤثر واقع شود.

در این مطالعه، شاخص‌های آلتمتریکس بررسی نشده‌اند که این یکی از محدودیت‌های بزرگ مطالعه حاضر است. پیشنهاد می‌شود که به عنوان مطالعات بعدی مشابه با مطالعه حاضر در ارتباط با روان‌شناسی انجام گیرد. همچنین می‌توان مطالعاتی در ارتباط با بررسی شاخص‌های آلتمتریکس مربوط به نویسندگان برتر یا بررسی شاخص‌های آلتمتریکس مقالات انجام داد.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

این پایان‌نامه دارای تأییدیه اخلاق از دانشگاه آزاد ملایر با شماره ۲۱۴۸۰ است.

حامی مالی

این مقاله از طرف دانشگاه آزاد ملایر حمایت مالی می‌شود.

مشارکت نویسندگان

گردآوری اطلاعات: آذر دخت گیتی؛ گردآوری اطلاعات، تجزیه و تحلیل و تهیه مقاله: داود جعفری؛ تهیه مقاله: محسن بهرامی.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان، این مقاله تعارض منافع ندارد.

تشکر و قدردانی

از زحمات مرضیه گلچین برای همکاری در استخراج اطلاعات از پایگاه اطلاعاتی اسکوپوس تشکر و قدردانی می‌شود.

جهت استناد شدن دارد [۱۵]، هر چه زمان بیشتری از انتشار مقاله گذشته باشد، شانس استناد شدن آن مقاله بیشتر می‌شود. به همین دلیل است که مقالات منتشر شده بعد از سال ۲۰۱۷، به نسبت استنادات کمتری دریافت کرده‌اند؛ زیرا زمان زیادی از انتشار آن‌ها نگذشته است و هنوز پتانسیل دریافت استنادات بیشتری دارند.

با توجه به اطلاعات به‌دست‌آمده در ارتباط با حوزه موضوعی روان‌شناسی در این پایگاه و تجزیه و تحلیل پژوهش‌های انجام‌شده قبلی، می‌توان دریافت کرد که اطلاعات مرتبط با این موضوع روندی روبه‌رشد و صعودی دارد. وانگ [۱۲]، موسوی و همکاران [۱۴] و دهقان [۱۳] نیز در پژوهش‌های خود به صعودی بودن روند رشد مدارک مرتبط با موضوعات مورد پژوهش خود اذعان داشتند. اطلاعات به صورت بین‌المللی در سطح جهان در حال گسترش است و پژوهشگران و مؤسسات برتری در سطح جهان در ارتباط با این بیماری در حال بررسی، پژوهش و ارزیابی هستند.

همان‌گونه که پاتیل [۹] و زای و همکاران [۸] و جی‌شی [۱۱] در پژوهش بررسی پیشرفت‌های پژوهشی کشورهای مختلف جهان در حوزه کووید-۱۹ دریافتند که کشورهای چین و ایالات متحده آمریکا بیشترین مطالعات را در زمینه کووید-۱۹ انجام داده‌اند که درباره پژوهش انجام‌شده فعلی نیز صادق است. همچنین بین دانشگاه‌های جهان دانشگاه هنک کنگ و بین محققان یون کوک یانگ در جایگاه نخست جهان قرار دارند. نتایج مطالعه آن‌ها نشان داد همکاری‌های علمی بین‌المللی شرط لازم برای سرعت بخشیدن به پیشرفت‌های تحقیقاتی و دستیابی به موفقیت‌های علمی است.

مطابق نتایج به‌دست‌آمده در مجموع ۲۶۱۹۴ مدرک توسط پژوهشگران جهان درباره موضوع روان‌شناسی در این پایگاه نمایه شده که با میانگین استناد به ازای هر مدرک ۲/۴۰ و میانگین h-index انتشارات بازبایی شده ۱۲ بود. بیشتر مدارک منتشر شده مقالات اصیل و به زبان انگلیسی بودند و بیشترین مقالات پژوهشگران جهانی در مجله روان‌شناس آمریکایی^{۱۷} (۲۰۴) منتشر شده بودند. مؤسسه ملی سلامت ذهن^{۱۸} (۱۱۸۶) پرتولیدترین سازمان گاسلو ان جی و دیلون پ اچ، با ۲۹ مدرک منتشر شده، پرکارترین نویسنده هستند. بیشترین همکاری با پژوهشگران ایالات متحده آمریکا بود. موضوع علوم روان‌شناسی بیشترین تعداد مدارک منتشر شده را دارا بود.

همان‌طور که پاتیل [۹] در پژوهش خود مجله لَنست از نظر میزان استنادات دریافتی جایگاه اول را از آن خود کرده است و این‌که در این پژوهش دانشگاه علوم و تحقیقات لیبروی اروپا مقام نخست را داشت و در پاتیل [۹] دانشگاه علوم و تحقیقات

17. American Psychologist

18. National Institute of Mental Health

References

- [1] Rezaie F. Learn more about the history of psychology-What are the main courses of psychology? (Persian) [Internet]. 2017 [Updated 2024 January 31]. Available from: [\[Link\]](#)
- [2] Mardani AH, Mardani A, Sharif Moghadam H. [A survey of knowledge production of Iranian researchers on AIDS: Evidence from the Web of Science Database (Persian)]. *J Health Adm*, 2013. 14(45):27-36. [\[Link\]](#)
- [3] Ehtesham H. [Evaluation of scientific output of researchers at Birjand University of Medical Sciences in web of science during 2000-2011 (Persian)]. *J Birjand Univ Med Sci*. 2012. 19(3):324-31. [\[Link\]](#)
- [4] Riahi A, Sohbatih F. [Visualization of scientific products and journals at the global level: Casting a glance at Islamic Republic of Iran (Persian)]. *J Modern Med Inf Sci*. 2015; 1(2):1-11. [\[Link\]](#)
- [5] Yaminfirooz M, Riahi A. [Scientific production of Iran in the field of occupational and professional health and determined its level in the word during 2000-2016 (Persian)]. *Alborz Univ Med J*. 2018; 7(1):66-76. [\[DOI:10.29252/aums.7.1.66\]](#)
- [6] Pu QH, Lyu QJ, Su HY. Bibliometric analysis of scientific publications in transplantation journals from Mainland China, Japan, South Korea and Taiwan between 2006 and 2015. *BMJ Open*. 2016; 6(8):e011623. [\[DOI:10.1136/bmjopen-2016-011623\]](#) [\[PMID\]](#) [\[PMCID\]](#)
- [7] Pekel E, Pekel G. Publication trends in corneal transplantation: A bibliometric analysis. *BMC Ophthalmol*. 2016; 16(1):194. [\[DOI:10.1186/s12886-016-0379-x\]](#) [\[PMID\]](#) [\[PMCID\]](#)
- [8] Zhai F, Zhai Y, Cong C, Song T, Xiang R, Feng T, et al. Research progress of coronavirus based on bibliometric analysis. *Int J Environ Res Public Health*. 2020; 17(11):3766. [\[DOI:10.3390/ijerph17113766\]](#) [\[PMID\]](#) [\[PMCID\]](#)
- [9] Patil SB. A Scientometric analysis of global COVID-19 research based on dimensions database. *SSRN*. 2020; 1-15. [\[DOI:10.2139/ssrn.3631795\]](#)
- [10] Tran BX, Ha GH, Nguyen LH, Vu GT, Hoang MT, Le HT, et al. Studies of novel coronavirus disease 19 (COVID-19) pandemic: A global analysis of literature. *Int J Environ Res Public Health*. 2020; 17(11):4095. [\[DOI:10.3390/ijerph17114095\]](#) [\[PMID\]](#) [\[PMCID\]](#)
- [11] Ye J, Ding H, Ren J, Xia Z. The publication trend of neuropathic pain in the world and China: A 20-years bibliometric analysis. *J Headache Pain*. 2018; 19(1):110. [\[DOI:10.1186/s10194-018-0941-4\]](#) [\[PMID\]](#) [\[PMCID\]](#)
- [12] Wang B, Zhao P. Worldwide research productivity in the field of back pain: A bibliometric analysis. *Medicine*. 2018; 97(40):e11566. [\[DOI:10.1097/MD.00000000000011566\]](#) [\[PMID\]](#) [\[PMCID\]](#)
- [13] Riahi A, Mousavi Chalak A, Zare A. [Scientific output and production of Islamic Republic of Iran researchers in the field of cancer and compare with regional and world countries (2006-2015) (Persian)]. *J Med Council Iran*. 2017; 35(3):240-9. [\[Link\]](#)
- [14] Dehghanbanadaki H, Seif F, Vahidi Y, Razi F, Hashemi E, Khoshmir-safa M, et al. Bibliometric analysis of global scientific research on Coronavirus (COVID-19). *Med J Islam Repub Iran*. 2020; 34(1):354-62. [\[DOI:10.47176/mjiri.34.51\]](#)
- [15] Harnad S. Validating research performance metrics against peer rankings. *Ethics Sci Environ Polit*. 2008; 8(1):103-7. [\[DOI:10.3354/esepe00088\]](#)